

Plymouth, Pa. 30 Lapkričio.

Praėjusiame num. „Vienybės“ raszėme apie susivienijimą visų pagalbinių draugystė; dabar gi daplildome, kad isz tokio susivienijimo apturės naudą visos draugystės. Tuli sanariai, jeib vienos draugystės, iszkeliavę į tolymesnę vietą, budami sveikais, apserga, prisiunczia nusipirkę paliudijimą ir ima nū savo draugystės pagelbą po \$20 ant mėnesio per visą pusmetį ir paskui atsitraukia isz draugystės. Draugystė, prie kurios toks sanarys priguli, jo atlankyti negali dēlei tolymo kelio ir tiki prisiustam paliudijimui, sveiko ligonio. Susivienijus visoms draugystėms, tokie apgaudinėjimai isznyktu, nes to kis ligonis turētu prigulėti prie vietinės draugystės, kuri jį apveizētu, ir draugystė, isz kurios toksai per iszkeliavimą atsitraukė, nebutu apgaunama. Sanarys su paliudijimu savo draugystės, nuvykęs į jeib kokią kitą vietą, butu priimtas isz karto kaip pilnas sanarys mokėdamas paprastą mėnesinę ir atlikdamas pareigas vietinės draugystės. Tokiu budu butų galas tokiems prigaudinėjimams, dėl kurių tullos draugystės turėjo subankrutėti, neisztesėdamos tokias paszalas mokėti.

Dr. J. Szliupas padūda per „Naują Draugiją“ akyvas žines apie musų brolius latvius, darbūjancziusi Suv. Valstijose. Latviai czionai turi du laikraszė: „Auseklis“ („Rytmeinė Žvaigždė“) su turiniu progresyviszku socialiszkoje dvasėje, kuris iszeina Cleveland, Ohio ir „Amerikos Weestnesis“ klierikaliszkoje dvasėje. Latviai progresistai neseniai įkurė draugystę „Latweeschu Social-demokratų Sa-wieniba“, kurios mieris yra szelpti savo brolius po maskolių letena esanczius. Kas isz

musų supranta latviszką kalbą, teiszsiraszoz latviszką „Auseklį“, kurio adresas toks:

A. Ratifman
548 Lake str.
Cleveland, Ohio.

Uzsitarnavusiam rasztininkui, paaukavo:

J. Žoromskis Orange Valley \$1-
Vienas garbus tautietis ypatingai gerą suteikė, tam rasztininkui, paszalpą pasiusdamas jam 50 rublių.

- Anglijos lietuviai paaukavo:
- J. Strimaitis —25
 - Jon. Katilius —25
 - V. Katilius —25
 - V. Kaminskas —25
 - L. Szlekis —25
 - J. Zajankauskas —25
 - P. Kislauskas —25
 - Jūz. Katilius —25
 - J. Baczkus —25
 - J. Balkauskas —25
 - P. Baranauskas —25
 - Alp. Balkauskas —25
 - P. Olkeviczius —25
 - T. Motgabis —25
 - M. Macziulaitis —25
 - J. Valatkeviczius —25
 - A. Vaidkunas —25
 - J. Ambrozeviczius —25
 - J. Pukeviczius —25

Viso \$4,75
Apart to kitos ypatos su dėjo 2 sz. 5 pen. arba —60

Viso labo \$5,35
(Anglijos lietuvių aukos yra statei pasiustos rasztininkui. Anglijos lietuviai paaukavo isz viso \$17,79ct., ką sulyginant su Amerikos lietuviais, yra toli pralenkę sziūs.)

Isz Lietuvos.

Sintautai. (Naumiesczio pav. Suv. gub.) Žinomas dalykas, kad bažnytikiemis visad margsnis atsitikimais negu koks kaimas. O tie atsitikimai jū tankesni, nes daugiau svieto maiszosi isz kitur pereinanczių, pervaziūjanczių ar apsistojanczių. Ir vargu kuris isz bažnytikiemių galētu tūm labiau girtis, kaip Sintau-

tai. Ir ne dyvai. Sintautai stovi prie plento, einanczio į Naumiestį; isz Sintautų vieszelis (dabar daromas plentas) eina į Szakius ir abudu sziūdu miestelius Sintautų bažnytikiemis pereinanczių per jį keliu isz Szakių į Naumiestį tartum dviejose rankose laiko. Delto tai ir svieto nemažai kas dien czion apsilanko, ir yvairius czionaitinius atsitikimus pilna burna galima pasakot. Bet daugiau isz tų atsitikimų tik tai baisiai isztroszkusius to ir gal užimti, kiti beveik nei nepatemyja. Prie paskutinių ir asz prisiskaitau. Nežinau, ar mes gerai darom ar ne, kad taip renkamės? Kitus saviszkius asz neteisinsiu, pasakysiu tik tai savo nūmonę apie tūs atsitikimus. Manę tik tai toki atsitikimai užima, kuriūse daugiau ypatų ima dalyvumą, daugiau riksmo, vaidų, barnių, kur policija įsimaiszo; arba ant galo, kur mą rodos, kad kas žingeidesnio yra. Tai ir vakar (5 d. Spalinio) viens isz mą patinkamų buvo, ir prisi pažįsiu, kad jūkiausi net pilvą suėmęs. Sztai kaip buvo. Sznecueziūjava su vienu isz pažįstamų susisėdę pas vals cziaus rasztinyczią: kaip szjmet visi lauko darbai, isz priezasties tankiai užeinanczių lytų, užsitraukė, koks ant kito meto gal but užderėjims žiemkenczių javų, kad taip vėlai kiti sėja jās szjmet, ar jau sziek-tiek pats apsidirbė... kaip sztai iszgirštame riksmą pas duris traktierinės, stovinczios prieszais: „ot, ot!... jis!... su Klimo arkliais!... szę vyrai!“... Surikęs tūs atskirius žodžius, protekineis nukumpė plentu ir nepertolimais sulaikė ant vidurio plento vaziūjantį su malkoms. „O tu vagie!“ — tai isztaręs, isztraukė isz jo rankų vadžias ir botagą, ir varė arklius prie traktierinės. Ties traktierine jau daug žmonių prisirinko ir, sznekėdamiesi balsiai, ziurėjo

ant atvaziūjanczio anant pėcziu ir sėdinczio ant vezimo. Vos tikt atvaziavo ties traktierine, isz tarpō stovinczių iszsiskyrė vyrs ilgoje su liemeniu pamusztinėje, vienoje rankoje tur lazdą, o ant kitos užsimėtęs brizgilus. „Nu gi kaip! mano arkliai“, — buvo tai patsai Klimas, kurio arkliai prapūlė ir treczia diena kaip jieszkojo jų, o nerasdamas, užėjo į Sintautus pasiklausinėti. Iszsznokus apie tai traktierinėje, dasigirdo, kad tą patį rytą matę su tokiais arkliais vaziūjant su ilgu vezimu per Sintautus. Nutarė palaukt, gal sugrįž. Ir ant jo laimės, sugrįžo. Vos tiktai jis isztarė „mano arkliai“, priėjo artyn ir dar pora vyrų, kaimynų, ir tą pat patvirtino. „Kas tav pavelyjo su mano arkliais vaziūnēt?“ — tarė vėl Klimas isz Gaisrių ir lindo atgal į traktierinę, grumodamas jam. Neilgai trukus vėl lindo lauk per traktierinės duris, o paskui jį visi tris Sintautų žemskiai. Sėdintys ant vezimo, Vaitiekaitis isz Kirmiszkių, pulipo ir, priėjęs prie žemskių vyresniojo, pradėjo maskoliszkai, lenkiszka ir lietuviszka teiszintis, sakydamas, kad jis nežinojės keno arkliai, o radęs jūs ant savo rugių isz vakaro, palaikė per naktį ir isz ryto vaziavo į Sintautus apsakyt rasztinyczioje; bet kad rasztinyczia buvo uždaryta, vaziavo į girę. Szis jo teiszinimasis tovienio buvo perszaukiamas koliojimu Klimo ir jo draugų. Jau Klimas buvo bekinkas arklius, bet žemskiai pasakė, kad ant plento negalima palikt vezimą. Tada vėl priszoko prie arklių pirmasis, kuris jūs patemyjo (buvo tai nekoksai Szūpys, vadinamas Barszkalu, gers girtūklis, gyvenantis Sintautūse, liūsiniukas) ir iszsukęs isz plento per tiltą, priesz rasztinyczią sustojo. „Czion ne gal stovēt“ — isztarė rasztinyczios sargas. „Nu vaziavo nei szią

nei tų, reikėjo palikt ant plento, asz bučiau prikabinęs prie ano vežimo (su jūm sykiu važiavo jo žentas su kitais arkliais) ir but parvežė“ — isztarė priėjęs Vaitiekaitis. „Da szneka, tas bjaurybė. Kam važiavai su mano arkliais, ar asz tav daviau?“ — barė jį Klimas. „Kad norėjau tai važiavau. Juk tavo arkliai ant to yra“ — nedavė jam giliūt Vaitiekaitis. Visi pasileido jūkais isz to jo atsakymo. Ilgai da turbūt but vaidijęsi, kad ne but šimaiszė kiti, kur pradėjo jūdū taikyti. Isz pradžios Klimas nenorėjo nei klausyti apie tai ir buvo jau beveik iszkinkęs vieną arklį, bet vėl susilaikė, vėl įkinkė ir vadžias uždėjo ir, isztares „vyrai! padėkit atstunt atgal vežimą“, patsai kėravojo dýseliu atbulą vežimą, o keletas vyrų traukė (mat toliau negalima buvo kaziūt, kada gi arkliai atsirėmė į tvorą szale rasztinyczios ir dėlto reikėjo traukt vežimą atgal, kad tūm pacziu tiltu užvaziūt ant plento). Atitraukus kiek reikėjo, patsai Klimas nutvėrė vadžias ir važiavo. Pavaziavęs galiuką plentu vėl suka į szalį, į rinką, ir ant kelio kuriūmi reikėjo jam namo vaziūt. Vaitiekaitis buvo norėjęs sulaikyt arklius, bet Klimas uždrožė botagu abiem arkliam ir iszsukęs isz plento, sustojo ant rinkos.

„Na, kaimyn, taikinkis“ — tarė Dobil. Klimo kaimyns. „Kaip asz galiu taikintis! tai į ką arkliai mano iszžiuri!? Viens koks jūd... jodinėjo kas zin kur, o kits po girę vaikė“ — atsakė Klimas. „Tai kiek norėtum aut susitaikimo?“ — kalbino ir vėl Dob. „Tai kiek czia dabar gali norėt!? asz nei pats nežinau. Na tegul dūda penkis rublius“... — tarė Klimas. „Dūk, dūk; pamatysi, kad bus szlektai“ — kalbino Vaitiekaitį ant syk keletas vyrų. „Rublį tai dūsiu“ — atsakė Vaitiekaitis.

„Rublį! ar asz ubags koks, kad tu maž rublį siulai; maž daugiau kasztavo jau szia dien, pakol dasiklausinėjau, o jis rublį (!) siulo. Ne!“ — pavarė arklius ir norėjo vaziūt, bet aplink stovinti nutvėrė už vežimo ir sulaikė. „Taikinkitės, taikinkitės“, — isztarė keletas balsų; bene bus geriau kaip į sudą pasidūsitė. Vaitiekaitis, dūk penkis rublius, nelauk, kad į sudą padūtų; kasztūs daugiau.“ — „Tegul padūda, asz nebijau; o kad nor taikintis... dūsiu du rubliu“ — atsakė Vaitiekaitis. „Ne!“ — ir vėl užnikė ant arklių Klimas „Palauk, kaimyne“, — szaukė Dob. Klimas sustojo. „Nusileisk kiek“ — isztarė vėl keletas balsų. „Ką jus czia vyrai laikote, tegul vaziūja sav“ — šimaiszė viens isz žemskių. Klimas sukrutino vadžias, užkirto arkliams ir nusirito į pakalnėg. „Sustok, palauk!“ — szaukė jį. Bet jis neklausė. Važiavo.

„Motki, bėgk sulaikyt“ — tarė Dob. zydui czion stovin cziam. Motkis nupleszkėjo paskui Klimą, bet Klimas jau daugiau negrįžo, isztaręs tik tai „tegul dabar jis maž skųs už savo malkas ir vežimą“. Nuvažiavo. „Negerai padarei, kad nesitaikiai; daugiau da gal kasztūt“ — iszkalbinėjo Vaitiekaicziui esanti czion vyrai. „Kaip bus, taip“ — atsakė Vaitiekaitis ir nuėjo sav. — Tą pat dien, isz ryto, V. kūrto name valseziaus rasztinyczia, yra įleistas liūsininkas Puknaitis, isziminėjo isz szio paskutinio stubos langus ir duris. Mat jis nor iszvart Puknaitį isz savo stubos, o tas neina; tai, pamokyts per And., vietinį mokytoją, ir padarė taip. O Puknaitis nenor jo klausyt sztai dėl ko: tą stubą, kuřioje jis gyvena, V. yrā parandavojęs kalviui Griemakarriui, kuris dirba kalvėje to paties V., o Griemakarrius parsamdė ją Puknaicziui; dėlto Puk-

naitis sakosi, kad Griemakarrius jo ukininkas ir jis tik tai tada iszsikraustys, kaip szis jam prisakys. V. gi nor pavartyt ir Griemakarri, su kuriūm yra padaręs kantraktą ant 6 metų. Griemakarrius jo neklauso, sakydamas, kad laikas kantraktoto da nepasibaigė.

Kaipo gi Puknaitis vis nenorėjo klausyt, V. norėjo iszvyt jį su policija, bet policija atsiakė, sakydama, kad tik tai tada tai padarys, kada V. turės rankose apie tai popierą isz sudo. Mislįjo sziaip ir taip V., prasžė gerūju Griemakarri, kalvio, ir Puknaiczio, kurpiaus, kad iszsikraustyti, bet neklausė; nutarė tada vaziūt į sudą. Taip ir padarė. Ant rytojaus, paėmęs And. iszvažiavo į sudą, o Puknaitis ir Griemakarrius su savo tėvu pėsti iszėjo paskui. Kaip nusidės pamatysim.

Sintautietis.

Politiszkos žinios.

Amerika ir Ispanija.

Ispanija negaudama pagelbos pas Europos vieszpatystes, pati negalėdama stengtis priesz Ameriką, sutiko ant Amerikos reikalavimų ir atidavė Pilipinų salas Amerikai su atmokėjimu \$20,000,000 Ispanijai už pagerinimus Pilipinūse. Ispanija reikalavo 100 milijonų už Pilipinūs, ir tikėjosi, kad Amerika paliks jai salą Mindanao, už ką atleisti ketino Amerikai 50 mil. Amerika matydama, kad niekas už Ispaniją neužstoja, negelb-ti jos, davė paskutinį laiką atsakymui 28 dieną Lapkriczio arba pertraukimą tarybų. Ispanijai nieko neliko, kaip tikt iszpildyti Amerikos reikalavimą. Priegtam Amerika reikalauja visų Sulu salų, indiszkaime oceane, tarpe salų Borneo ir Mindanao, kurios susideda isz 162 salelių, kur visos sykiu užima 2456 keturkampius kilimetrus, ant kurių gyvena per 100,000 gy-

ventojų.

Gen-gub. Blanco atsisakė nū savo urėdo ir papėdelyje jau iszplaukė į Ispaniją, nenorėdamas padūti Kubos amerikonomams. Jo vietiniuku tapo paskirtas gen. Jimenez Castellanos.

Prancuzija. Garsi Dreifuso prova tęsesi tolyn ir atranda naujų bei didesnių kaltininkų negū Dreifusas. Dabar pasirodė didziausiu kaltininku esąs Picquart, kuris pagarsino dokumentus, kurię turėjo buti laikomi slaptose. Viena szalis reikalauja, kad Picquartas butu statytas priesz kariszką sudą ir nubaustas už tai, kitagi tam prieszinasi ir reikalauja jį statyti priesz civiliszką sudą. Karės ministeris keta pasiklausti parlamento, kuris sudas turėtu Picquartą sudyti. Garsus rasztininkai, politikieriai bei pirkliai prieszinasi padavimui Picquarto kariszkam sudui.

Italija. Praėjusį ketvergą Romoje prasidėjo anti-anarkistų konferencija. Apart Vokietijos, kitos vieszpatystės nesiuntė savo delegatų. Konferencija atvėrė užrubežinių reikalų ministeris Canevaro, ir veda tvarką. Visus delegatus asabiszkai priėmė pats karalius.

Vokietija. Valdžia suteikė policijai galybę susizinti su užrubežine policija be diplomatiszkos tarpininkystės ir iszdūti anarkistus, kuriūs patėmys savo apielinkėse. Tokis kvailas valdzios užmanymas, taps iszmėgintas ant visai nekaltų žmonių ir nevieną įstums nelaimėn, neturintį jokios nūvokos apie anarkistus. Prusų policijai bus parankiausiai gaudyti lietuviszkus knyganėszius Prusų pusėje ir iszdūti jūs maskoliams.

Maskolijos caras buvojo Danijai, ir kada grįžo per Prusus,

tapo paspręstos jam kilpos ant tilto tarpe Boehmenhoefen ir Lagern, kur daboklis atrado ant rėlių pritvirtintą medį, kurį vos įstengė paszalinti iki ateinant trukiui. Daboklis taip nusilpo besidarbūdamas, kad guli ligonbutyje. Policija įsieszkio piktadarių, bet nesuranda.

Ciecoriui grįžtant namon, provincijai Baden-Baden teko nakvoti. Policija suaresztavojo daugelį žmonių, kaipo anarkistų nužvelgtų. Karlsruhe suaresztavojo vieną lenką, kuris pagal policijos pažvalgą anarkistu esąs. Vokietijos policija prigaudys anarkistų tiek, kad neturės jų nei kur padėti.

Turkija. Vienas ministeris prieiuntė sultonui rasztą, rodyjantį įvesti reformas pagal vakarines vieszpatystes, nes prie dabartinio pasilaikymo, negalėsenti Turkija išsilaikyti. Sultonas už tai didei užpykęs, paleido aną ministerį bei kitus neisztikimus, nors naujus į jų vietą sunku surasti, kad jie susitarę neįvestu kokius pagerinimus.

Azija. Britiszkose indijosė vėlei kyla maisztai. Vietiniai küningsai gundo gyventojus prieszai angliszkus urėdninkus ir 600 indiezių ant krantų upės Swat susimuszė su anglų pajiegomis.

Maskolija Kinuse ant pavarario keta padauginti savo kariauną iki 50,000 Port Arthure. Ta-lien-wan tapse kazarmai pastatyti dēlei 15,000 kareivių. Tokiu budu Maskolija galės kontroliuoti visą rytinę Mandziuriją.

Korejoi, mieste Soeul, susimuszė politiszkos partijos, kur 23 žmonės galą gavo. Japonija siunczia savo kariauną dēlei išzlaikymo tvarkos, kad neatsiktiku daugiau musztynių.

Dalis darbu.

— *Shamokin, Pa.* Czionai sustraikavo 300 kalnakasių,

kasyklose Corbin ir Exelsior reikalaujami pakėlimo algos. Kalnakasiai kasyklų Enterprise lygiai keta prisidėti prie straikierių.

— *Scranton, Pa.* Anglių kasyklose darbai eina gerai. Per keletą sanyacių pirmiaus net vagonų stoka buvo. Deleware, Lackawanna & Western Co. iszkasa kas diena 28,000 tonų anglies.

— *Brookfield, Mass.* Avalų dirbtuvė G. W. Burt Co. visus metus nedirbusi, pradėjo dirbti ir 200 darbininkų gavo darbą.

— *Pittsburg, Pa.* Vietinių kasyklų prezidentas nusižiurėjęs ant Illinojaus kasyklų savininkų, parsigabeno visą trukį jūdveidžių darbininkų iš pietinių valstijų, kurie pradėjo dirbti Reissing kasyklose arti Bridgeville. Antrasis trukis su jūdveidžiais darbininkais yra pakeliui. Baltveidžiai kalnakasiai iš tujų kasyklų išsiskisztė kitur įsieszkodami darbo, nes visus kompanija atstatė. Kalnakasių unija taisosi elgtisi lygiai, kaipo Virden'e, Ill., ir davė žinę gubernatoriui Hastingsui, kad jis užgintu jūdųjų parvežimą, nenorėdams vietinės karės.

— *Augusta, Ga.* 3000 darbininkų medvilnės dirbtuvėse sustraikavo dēlei numazinimo algos. Penkios darbavietės jau uždarytos, o kitos ir turės tą patį daryti. Pabrikantai sakosi, turėję algas mažinti, nes negalį iszeiti; darbininkai-gi gūdziasi, kad iš gautosios algos vos iszmitė, o tąją numazinus turi badauti. Abi szalys laikosi savo pasirįžimų. Susimuszimų dar nebuvo.

— *Fall River, Mass.* Verpinyčioje „Border City N. 2“, kur verpėjai 15 Ruggjutį sustraikavo, vėlei pradėjo dirbti,

bet verpinyčių savininkai nepriėmė į darbą nei vieno unijonisto, apart audėjų. Straikieriai tikisi išzlaimėti ir priversti darbdavius paszalinti visus neunijonistus.

— *Columbus, Ohio.* Czionai sustraikavo visi zecerei (litarų statytojai) reikalaujami 9½ valandos dienos darbo su alga už 10 valandų. Dvi spaustuvės pristoję ant straikierių reikalavimo ir tiejie sugrižo pri darbo. Kitos spaustuvės ir bene tą patį padarys.

— *Galveston, Texas.* Didėsės spaustuvės Clark & Courts 100 zecerių sustraikavo, reikalaujami 35 ct. už valandą darbo. Spaustuvė dūda jau 31½, bet zeceriai neina už tiek dirbti.

— *Minneapolis, Minn.* Dēlei sustraikavimo 200 popieros dėtojų į maszinas, turėjo sustoti visos spaustuvės. Straikieriai reikalauja sutrumpinimo darbo laiko.

— *Marlboro, Mass.* Kurpių traikas tēsesi tolyn. Dirba tikt 25 darbininkai Middlesex'o darbavietėje. Kitos 6 darbavietės yra su visai uždarytos.

— *Worcester, Mass.* „Thayer Woolen Co.“ turinti verpinyčias N. Oxforde, Uxbridge ir Dayville, Conn. nū 1 Grūdžio pradės dirbti tiktai pusę laiko dēlto, kad neturį gana medėgos, kad dirbti pilną laiką.

— *New York.* 100 darbininkų sustraikavo prie statymo „Sloane Building“ aut kampo 5th Ave. bei 52 gatvės dēlto, kad savininkas to namo pargabeno reikalingą marmorą, kursai buvo apdirbtas nū neunijonistų darbininkų. Jie reikalauja, kad visokia medėga statymui reikalinga, butu

imama iš tokių vietų, kuriose dirba unijonistai tiktai.

— *Braddock, Pa.* Thomson'o geležies liejinyčiose taisyimai pasibaigė ir pradėjo dirbti. Darbo bus per visą žiemą.

— *Sharon, Pa.* Ashman Steel Co. sustoję dirbti dēlei reikalingų pataisų, kurie kasztis per \$20,000. Statys dar vieną peczių tirpinimui geležies.

— *Johnstown, Pa.* Czionai sustraikavo 450 kalnakasių dēlto, kad kompanija atmetė kalnakasių dekbošį, kur teisingai svėrė anglis ir nevogė nū darbininkų kaipo kompanijos įstatytas.

Amerikos darbininkų susivienijimo prezidentas, S. J. Gompers, nuvyko į Washington'ą pas McKinley asabiszškai pasikalbėti apie darbininkų reikalus. Gompers yra sutaisęs billą dēl kongreso ir senato, kad iszleistu įstatymą pripažinanį tikt 8 valandas dienos darbo visokiūse darbūse ir laikūse, užginti darbininkams iš svetur atkeliuoti, tai gi ir lietuviams, kaipo mažiausiai mokintiems, nedaryti konkurencijos darbininkams su prasikaltėliais, kurie priverstinai dirba visokius darbus už visai mažą prekią. Gompers'o reikalavimai butu geri, bet reikalavimas užginti darbininkams atvykti iš Eurpos, yra visai negeistinas. Amerikos darbininkams susivienijus su nativistais ir Lodgės szaliininkais, gali apsunkinti atėjimą darbininkų iš kitur.

Isz Amerikos.

Kareivio laiszkas.

Nei sziaip nei taip dirbaut angliakasykloje per 7 metus, susimislinau pastoti kareiviu Suv. Valstijų. Dabar, pastojęs kareiviu tiktai, supratau

naudą mokslo, kuris mokintesis, tokiam visame yra geriausias, ir dabar pats ant savęs pykstu, kad nesimokinau, praleidau brangų laiką kareiziamose šaunai dar primokėdamas. Dar iki šiolei gerai man patinka, fiktai negaliu suprasti, ką man pasakoja mano vyresnieji, ir nors nesuprantu, taciaus pasakoja ir mokina. Valgi ir drapaną dūda gerą, mokina kas diena po 4 valandas, dabar kelios dienos yra dargana, tai mums visiems, naujiems kareiviams yra labai gera, nereik mokintis, gulime arba veikiam, kam kas patinka. 100 darbininkų pila pylymą. Kitokių darbų artumoje nesiranda. Iš Kubos pargabena daug serganciu kareivių. Per neapsižiurėjimą buvo priėmę kelis vyrus prie kareivių, kurie nemokėjo rašyti, kada pareikalavo rašto, jie nieko negalėjo. Nuvilkę nabagams mėlynais ir paleido savo keliu, girdi, nemokanciu rašyti ir skaityti negalime laikyti. Verkė nabagai, bet ką padarysi, kad atliekamą laiką praszvilpė. Gal dar išsimokins. Dėlto broliai klausykite ragintojų mokintis ir visą atliekamą laiką paszveskite mokinimuisi, nes ateis laikas kada iš to turėsite naudą ir dėkavosite paragintojams. Juk patys žinote, kad nemokantis žmogus niekur netinka, laikomas už kvailą ir aklą, kas tiesa ir yra. Asz paeinu išz parapijos ir kaimo Szventazerio, Suvalkų gubernijos.

Antanas Sujeta

Battery K. 6 th Arty.
Fort Monroe, Va.

B a i s i n e l a i m e .

Garlaivis „T. C. Walker“ išzplaukė išz San Francisco į Stockton ir nuplaukus 14 mylių, išz nežinomos priezasties eksplodavojo katilas, ū ko 6 žmonės galą gavo, 11 baisiai apszuto ir apie 20 lengviaus. Nelaimingi taip apszuto, kad mėsos ū kaulų nukrito. Atsi-

tikus nelaimėi, adyną vėliaus, atplaukė kitas garlaivis ir suteikė pagelbą nelaimingiams.

B a i s i a u d r a .

Praėjusį panedėlį New York'e siautė baisi audra su sniegu. Vietomis prisnigo pora pėdų gilei, kad turėjo sustoti visi strytkariai ir trukiai, bei daugelis susimuszė ant kampų. Laivų taip-gi daugelis tapo su dauzytų pajurėje bei ant Hudsono upės. 3000 darbininkų gavo darbą prie sniego valymo New York'e. Daugelis žmonių, netikėtai užtikus szalčiui, nuszalo sanarius.

A r l i e t u v i s z k a
k a l b a k ū m i s k i r i a s i
n ū a n g l i s z k o s ?

Chicago'je viena lietuvė apskundė vieną plėsziką, kuris norėjo ją apipleszti. Prie klausinėjimo ji atsivedė išzguldytoją lietuvį, nes pati nemokėjo angliszkai nei kiek. Sudziai užklausus, išzguldytojas atsakė, kad moteriszkė angliszkai nemoka ir kalba tiktai lietuviszkai. Sudzia užklausė išzguldytojo, ar lietuviszka kalba kūmi skiriasi ū angliszkos. Išzguldytojas paaiszkino tada sudziai, kas tai yra lietuviai ir išz kur jie paeina. Tada sudzia pritaręs „taip“ gavo partirti pirmu kartu savo gyvenime, kad ir lietuviai gyvena ant svieto. Jis mislyjo, kad tik anglai vieni te gyvena. Jis turbūt nesimokino istorijos.

M e r g i n a k a r e i v i o
r u b ū s e .

Išz San Francisco, Cal. išzplaukė garlaivis „Indiana“ į Honolulu, ant kurio įsivogė mergina apsirėdziusi kareivio rubūse ir su szaudykle. Ją patėmyjo tik po 48 valandų kelionės ir nenorėdami grįžti, nuvezė į Honolulu. Merginai rubus ir szaudyklę parupino vienas kareivis. Mergina tokiu budu norėjo nukeliauti pas savo jaunikį, kuris su laivu „Bennington“ išzplaukė į Manilą. Nugabėnę merginą į

Honolulu paleido, o aną kareivį, kuris parupino jai rubus, nusudyjo ant \$10 baudos.

S z a u n a p a t i .

St. Louis, Mo. viena grazi moteriszkė apszvedė su 58 metų seniu, turincziu į \$25,000. 18 mėnesių jūdviem pagyvenus, vieną dieną jam namieje neesant, susikrovė visus pinigus ir išzdzumė. Senis didei skupus buvęs ir tik po 10 ct. dūdavęs jai ant dienos dėl naminių reikalų, ir nepirkęs naujų rubų. Seniems vyrams su jaunoms paczioms neverta apszivesti arba neskupėti bent.

P a r a k o e k s p l i o z i j a .

St. Louis, Mo. parako dirbtuvė „Hercules Power Works“ išz nežinomos priezasties užsidedė ir taip smarki buvo eksplozija, kad 10 mylių aplinkui langai išzbyrejo o per pusę mylios sugriuvo namai aplinkui esanti. 6 žmonės galą gavo ir 6 tapo suzeisti per pūlanczius išz virszaus visokius medgalius.

K o v a t a r p j ū d v e i d ž i ū
s u b a l t v e i d ž i a i s .

Little Rock, Ark. baltveidziai susigavo jūdveidį, kuris jiems buk kiaulę pavogęs, ir norėjo saviszkai nubauti. Jūdveidzio draugai pradėjo szaudyti į baltveidzius, ir vieną užmuszė bei du sunkiai suzeidė. Baltveidziai taip-gi pradėjo szaudyti į jūdusius ir apie 100 szuvių pūlė išz vienos bei antros pusės. Kiek jūdų užmuszta, nežinė. Jūdveidziai tiekiasi į pulkus ir keta pakelti tikrają karę, jeigu baltveidziai jūs vis taip zudys bei kankys.

Buffalo jūdveidziai laikė didelį susirinkimą, protestūdami prieszai zudynes jų rasos pietinėse valstijose. Padavė protestą McKinley, reikalaudami nubaudimo kaltininkų ir darbojimo tvarkos, kad to daugiaus nebutu.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Cleveland, Ohio. Musų mieste užsidedo draugystė vardan „Lietuvių blaivystės ir mokslo draugystė“. Mieris yra tarpe brolių platinti blaivystę ir mokslą, kas yra musų išzgamumu, nežiurint tikėjimiszku pažvalgų, bile yra doras lietuvis, norintis prie musų draugystės prigulėti ir išz vien darbutisi. Pirmūju musų darbu bus, jeigu įstengsime, įvesti lietuviszkas knygas ir laikraszczius į miesto vieszą knygyną, ant miesto kaszų, toliaus rupinsimės nuszisamdyti svetainę ir rinksimės kiek galėdami mokintis, muzikos, teatrus loszti ir kitų mumis reikalingų moksliszku daiktų. Paprasta jau, pradzia niekur nėra be kliuczių, ko neiszsilenkė nei musų draugystė, vienok nieko nebojant susitvėre ant stipraus pamato. Išz pirmo prisiraszė tik 8 draugai, bet tikimės, kad tolesnei musų broliai supratę mierį draugystės ir mokslo naudą, noriai pristos prie musų draugystės didesneme skaitliuje, ir tie, kurie buvo prieszingi susitvėrimui musų draugystės. Dėlto mieli broliai užsimirszkite neiszmintingus ir nereikalingus asabiszkumus dėlei savo labo, nes visai netinka prieszintis tokiai organizacijai, išz kurios tikta nauda yra.

Vardan Draugystės:

J. Jokubauckas

P. Denelaviczius
ir mokintinis V. Dilionis

Plymouth, Pa. Nedėlioje, 20 dieną szio mėn., buvo abelnas susirinkimas ir prakalbos, ant Paukszcziio salės, vietinės Draugystės Blaivystės. Kalbėtojai buvo užkviesti ir išz kitur, bet nei vienas neatvyko. Kalbėjo tiktai vietiniai: kun. J. Žilinskas, P. Mikolainis ir Jūzas Pauksztys. Klausytojų susirinkę buvo veik pilna svetainė. Daugelis ir moteriu

buvo bei visa „Lietuvaicijų Draugystė“ Kalbėtojai nurodė savo kalbose piktas pasekmes išz girtūklystės, o geras išz blaivystės paeinancias. Ant galo kun. Žilinskas kalbėjo apie tingėjimą mokintis. Kaip tai būtų gražu mums, ir galėtume pasigirti, kad atėję į szią laisvės szalį išz nuvargintos tėvynės, nemokinti, nes tenai visokis mokslas prigimtoje kalboje užgintas, czionais, kur niekas mums negina mokintis, neplėsia išz rankų knygas ir laikraszczius, nėra žandarų, visi galėtumėm išz mokti, ir atėję czionai nemokinti, pagyvenę keletą metų, kurie grįžtame tėvynėn, pareitumėm visi mokinti, papasakotumėm savo draugams apie lietuvių veikimus Amerikoje ir t. t. Dabar gi, kaip atėjo nemokintas, taip ir grįžta nieko nežinodamas, nors perkeliauja tukstanzczius mylių. Paprastai sako, išz mokslo dūnos nevalgysiu; toks manymas sziądien visai be pamato yra, sziądien tikt mokintas žmogus dūna valgo ir nemokintasis visai jokios neteks, jei nesimokins. Sziądien visai kita gadynė atėjo, negu buvo pirm 100 metų atgal. Klausytojai buvo labai užganėdinti išz prakalbų. Prie Blaivystės Dr. prisiraszė 4 draugai. Dabar mūsų draugystė turi 15 draugų. Ateitėje, tikimės, prisiraszys daugiau ir virszins visos kitos draugystės.

Draugas.

Traverse City, Mich. Pasi-rijau paraszti keletą zodzių apie mūsų miestelio korespondentus, kurie paskutiniame laike pradėjo raszti neteisingas žines į laikraszczius ir mus santaikoje gyvenanczius suarzino. Netikiausiu korespondentų buvo nekokiš pikeziurna, kurį visi vadina „aukiu“, nes jis paaukavo dolerį; kiti gi sako, kad tikt pažadėjęs ir dar sziądien laikosi savo kieszniuje. Nežiurint tos aukos ir

korespondencijos apie ją, aukius ir jo draugai tapo mūsų mokintojais, mokino ir raszė, ne išz mokslo, ne dėl mokslo, nei dėl naudos, tikt dėl išzliejimo asabiszko papykio: — zinokite jį, jis netikęs, jis norėjo uždėti pagelbinę draugystę, nors išz mažai sanarių ir nurodė per „Vienybę“, kad mes nesuprantame draugystės naudos. O dabar dar tas nevidonas užsimanė sutverti „Tėvynės Mylėtojų Dr.“ kūpą. Jis sako, kad busė negražu mums, kad tikt jis vienas išz 18 vyrų prigulės prie „T. M. D.“ Ar gi neverta nū tokio szalintis. Bet dar ne viskas. Išz tu neteisingų korespondencijų išzdygo partijos, bet ne garsinių, arba rytinių, bet tikros partijos, kurios norėdamos žinoti, kuri katrą apgalės, bėgo pas provininkus su liet. laikraszcziais, klausdamos rodos. Tai ką padarė melagiai korespondentai, ir nežine kaip viskas nusibaigs. Asz gi lukėcziau kūmi veikiausio susitaikymo. Nebokim mes ant tų plonproczzių, kurie mus piktino. Matom, kad jie patys nežino, ką paraszė, kad nei redakcijos jų nesuprato („Garsas“ prisipazino) ir dėlto patilpo melagystės ant jų paczių nenaudos; jie dabar tarp savęs susipyko, pradėjo aiskinti savo slaptinigus vardus. Gal neužilgo visi iszeis aiksztėn, ir žinosime, kaipo nū netikusių pasisaugoti. Supras ir redakcijos, kas jie per vieni ir netalpins jų neteistų, nesuprantamų korespondencijų.

Mes gi norėdami sutikmėje gyventi, skaitykim gerus laikraszczius, kurie mūsų nepiktina, veda į vienybę, linki mums gero. Atmykime, kad reikalingiause mums yra vienybė, be jos nieko gero nenuveiksime ir rupinkimės, kad ji kūveikiausiai pas mus sugrįžtu.

Lietuvis, Jūzas Auksinaviczzius, užsiima kirtimu miszku czionai ir pusėtinai užpelno.

Szį rudenį vėl apėmė 80 akru miszko iszkirsti. Keli lietuviai pas jį turį darbą.

Santaikos tarnas.

Shenandoah, Pa. Shenandoah'rio „Susivienijimo“ kūpa ant 22 dienos szio mėnesio (Novemberio) surengė prakalbas ir balių. Išz anksto pagarsino apie tai per laikraszczius, minėtinai, kad ant prakalbų atvyks kalbėtojai net išz kitų miestų. Tą pat garsino ir per plakatus. Tie, kurie Shenandoah'rio lietuvių nepazįsta, mislyjo, kad ant prakalbų sueis žmonių tiek, kad nę į Robinsono salę netilps. Bet taip bemislydami apsvylė.

Teisybė, atvyko kalbėtojai išz svetimų miestų: kn. J. Žilinskas išz Plymouth'o, p. T. Astramskas išz Minersvilles, pora vietinių lietuvių buvo su prakalbomis pasirengusių, bet kalbėti nekalbėjo, o atmykite dėl ko?

Dėlto, kad nebuvo klausytojų! Shenandoah'rije, aname skaitlingame Shenandoah'rije, kur lietuvių yra į 5000, nebuvo klausytojų! Ar tai ne gėda? Ar tai ne sarmata?

Buvo išz viso tikt keliolika vyrų, o ir tie, kada p. Kunca pradėjo pasakoti apie lietuvių prisikėlimą išz miego, užsi-smaukę muczias pradėjo eiti laukan išz salės.

Tada kn. Žilinskas užėjęs ant platformės pasakė, kad kiti kalbėtojai prakalbų nelai-kys, nes nėra kam klausyti...

Ant salės buvo susirinkęs didelis pulkas vaikų ir mergaiczių. Pamojo kalbėtojas į jūš pirsztu, kviesdamas, kad ateitu artyn ir pradėjo į jūš kalbėti.

— Vaikucziai, sako, kur jus tėtės ir mamos? Mes atvaziavome sziądien pas jus į Shenandoah'riję išz toli, buvome užpraszti, kad szį, tą į jūš prakalbėtume, kodėl jie neatėjo? kur jus jūš palikote, namiej

begerianczius ar saliuone?... Ir paskui pradėjo drozt apie Shenandoah'rio lietuvius, kad nors jų yra Shenandoah'rije didelis skaitlius, bet tėvynisz-kūse ir tautiszkūse reikalūse jie yra visados paskutiniai.

— Kiba raganos laiko Shenandoah'riję užkerėję? Nė ten gal' užsilaikyt lietuviszkas laikrasztis! nė ten susitveria kokia tautiszka organizacija! nė ten susitveria „Tėvynės Mylėtojų Draugystė“! nė ten auga „Susivienijimo“ kūpa! nė ten girdėt apie kokius prakilnesnius tautiszkus lietuvių darbus, nė apie jūš kada gero matai lietuviszkuose laikraszcziūse? Už tai pesztynėmis, pjoვნėmis, provomis, kvailomis pesztukų partijomis Shenandoah'ris yra garsus tarp visų Amerikos lietuviszku kolonijų.

— Vaikeliai, užbaigė kalbėtojas, nors jus nebukite tokiais, kokiais yra jusų tėvucziai, jusų mamos, jusų dėdės! Nesipratykite į gėrymą! Mokinkitės skaityti ir raszti! pratinkitės išz mažens lietuviszka kalbėti! pratinkitės vaikszczioti ant gerų prakalbų, kad nors išz jus Lietuva, kada užaugsite turėtu patieką.

Kn. Žilinskas apie Shenandoah'rio lietuvius beveik teisybę pasakė. Kitur lietuviai bruzda, kruta, kaip katras įmano darbūjasi, o Shenandoah'rio visados su darbais lietuviystės paskutiniai, gal dėl to, kad per daug ten yra lietuvių? Teisybė, yra keletas ir prakilnių lietuvių, bet Shenandoah'rio lietuviai taip yra atszalę, taip, tiesiog, isztvirkę, kad su jeis sunku ką padaryti.

Shenandoah'riecziai! visūse krasztūse Amerikos lietuviai bruzda, darbūjasi, ar gi jus apsileisite? Žiurekite Naujojoj Anglijoj apie Waterbury, apie Bostoną, visur juda! Žiurekite Luzernėje, visur ant prakalbų susirenka, džiaugiasi bile tikt gauna iszgirsti. Žiu-

reikite Philadelphijoj, Minersvillej, Pittsburge, Chicagoj visur lietuviszkoji dvasia yra atgijus, — o jus ar ilgai da-
tū gosite, ar ilgai da busite per tas raganas, apkerėtaiš. Kaip jums nē nesarmata?

Vietinis.

Waterbury, Conn. Subatoje, 19 Lapkriczio, Simono Daukanto“ teatraliszka draugystė atloszė komedija, „Vaito pirszlystė“. Loszikai savo roles atloszė kūmigeriausiai, ką reiszė nūfatinis rankų plojimas. Daugiausiai jų būvo isz vaito, kurio rolę loszė p. K. Senkus, ir pirszlio, kurią loszė Rožė Jankauskienė. Po teatru padainavo dvi dainas ir deklamavo. Gailu tikt, kad visai mažai žmonių būvo ant teatro atėję. Septynios karcziamos buvo kaip kuju primusztos, o teatro salė tuszczia; matoma kad musų žmonės neiszpažįsta kitokio ir nau-
dingesnio pasilinksminimo apart girtavimo. Ant teatro butų kasztavę 25 ct., karcziamoi-gi dolerio negana. Musų laikraszcziai sako, parengkime knygytus, skaitinyczias, teatrus o taip atpratinsime nū karcziamų, nū girtavimų, bet ar su virve pasinarinęs už kaklo nuvesi tokius į skaitinyczias bei ant teatro? Visi žino, ką nors menkiausias teatro parengimas kasztūja, o kad neapsimoka kasztai, per tai negalima parengti teatraliszku parodimų, juk viens arba keliesė tūs kasztus pakelti, neįstengia, ir sienoms loszti teatrą visai nereikia. Tokia tai nauda isz musų teatru! *Kriaucziuks.*

Waterbury, Conn. „Vienybė“ 46 num. patilpo neteisinga žinia isz Waterburio, kurią padavė p. Žigunas, ant kun. P. Saurusaiczio, buk neapken-
czias tėvyniszku organizacijų, nes „vienas vaikas meldė, kad bažnyczioje užsakytu susirinkimą „T. M. D.“ kūpos,

bet pasakė, bus susirinkimas mokslo kūpos“. Tiesa, taip pasakė, bet ne isz neapkantos, o tikt isz nesupratimo. Pasakius kada kuningui paaiskino „T. M. D.“ mierius, ateinantį nedėdienį užsakė susirinkimą, susirinkimui davė parapijos salę ir patsai atėjęs prisiraszė. Tai gi kun. Saurusaiczio prasudijimas nū p. Žiguno už netėvyniszkumą, yra neteisingas.

Toliaus p. Žigunas labai iszgyrė p. Jankauską, kuris apgalėjęs savo kalboje kun. Saurusaitį. Czionai asz neinu nei už vieną pusę, bet pagirti p. Jankausko negaliu, dėlto, kad pradėjo apie socializmą o nubaigė ant tikėjimo. Tiesa, p. J. pradzioje gerai iszrodė mierius partijų, republikoniszkos bei demokratiszkos, kuriūdvī nesiskiria viena nū antros su savo kapitalizmu ir isznaudojimu darbininko. Mą abelnai nepatinka peikimas tikėjimo, vieno ar kito, lai kiekvienas tiki, kaip jam geriaus ir tokiose politiszkose prakalbose ne vieta apie tikėjimą kalbėti. Nieko nesakycziau, kad butų tam tikri susirinkimai ir diskusijos apie tikėjimus. Pirm kalbos jau, kun. Saurusaitis keikė socializmą, bet mes pagal iszgalę aiszkinome žmonėms, kad socializmas nei kiek nekenkia katalikystei, kadan gi socializmo mieris yra pagerinti materijaliszką buvį darbininko, palikdamas tikėjimą visai liūsa. Ant tojo susirinkimo būvom susikvietę ir daugelį karsztų katalikų, kurie gerai suprato mierius pirmųjų abiejų partijų isz kalbos p. J., bet galan iszgirdę niekinimą tikėjimo, vietoja, ką reik daryti, kad isz kapitalizmo iszsiliūstūti, visai sumiszo ir nesuprato ką turi daryti, pykdami ant kalbėtojo, kad norįs jiems tikėjimą atimti.

Lai būnā parsarga musų socialiszkiems vadovams, kad

kalbant apie socializmą, lenktusi kalbėti apie tikėjimą, o tokiu budu kuningai neturės pasekmės keikdami socializmą, o žmonės darbininkai greicziaus prisidės prie savo iszga-
ningos partijos.

Žiguno pažįstamas socialistas.

Kun. P. Saurusaitis raszė mums apie tai taip gi, bet dėl trumpumo raszto, stokos nurodymų, negalime pataisyti anos korespondencijos, kuri asabiszkai kun. P. S. užgaujanti. Dėlto gi užpraszone kun. Saurusaitį apraszyti mums placziaus taji susirinkimą, kad atrastumėm tiesą. Korespondentai raszo vienaip ir antraip. Prie „T. M. D.“ kun. P. S. yra prisiraszęs, nes to reikalauja visūmenės labas.

Red.

Chicago, Ill. Gūdotinas kn. Krawczunas nū pirmo Grūdžio keta iszleisti musų mieste naują laikrasztį kas sanvaitė. Tą jis daro ne dėlto, kad laikraszczio musų mieste reikėtu, bet, kad subankrutyti „Lietuvą“, kuri parodė jo „gražų“ darbą su parapijos kasa ir aniolėliais, mokinancziais lietuvių vaikus lenkiszka. Dabar jis ginsis, teisisis per savo organą, kurio kasztus užmokės taip gi parapija; tokiu budu jis galės dar geriaus žmones kvailinti ir lupti isz jų pinigų ant savo begalinių reikalų „tų aniolėlių“, pasiremiant, kad tai vis dėl Dievo garbės. Asz gi rodycziau kun. Krawczunui susidėti su Pensylvanijos kuningų Co. ir laikyti organu „Garsą“, o tada visiems gal butų nors kiek geriaus laikytis ir garbė butu kaipo iszleistoju kun. Žindzius, Kaulakis, Kaupas, Szedvydis & Krawczunas. *Chicagietis.*

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

Besitasant per laiszkus centraliszkam komitetui, su buvu-

siu sekretorium „T. M. Dr.“ p. P. Mikolainiu, priseina neatbutinai dar, viską pagarsyti kūpoms draugystės.

Isz siųstų piningų į redakciją „Vienybės“, arba p. Mikolainiui, jis užmokėjo pilnai į Prusus už spaudinimą „Keistuczio“ jau net 5 Kovo, bet mes galėjome tikt tada darsižnoti, kada užstojus dabartiniam komitetui, pareikalavome piningus prisiusti centraliszkam kasieriui, tada p. Mikolainis prisiuntė Prusų kvitą, kad tie piningai jau yra su-
naudoti ant užmokesties už „Keistutį“.

Czion matoma aiszkia, kad vienas viską darė. (1)

Kadan gi tapo piningai už spaudą užmokėti, prasze me knygy; P. Mikolainis paraszė, kad jau isz Prusų iszsiusta ir bile die-
nā gausime, ir reikalavo už „Orleano Mergelės“ spaudą vėla piningų, praszydams, idant kūpoms per laikrasztį negarsinti, tikt mokėti jam, kiek yra pas kasierių, kaip skolą už „Orl. Mergelę“.

Mes, Cent. Komitetas, atsiskakėme, kad be žinios kūpų negalima toji skola mokėti ir nepagarsinus negalime vesti reikalų.

Prezidentas nuraszė p. M. taip: „Isz viso vingiavimo reikalų regima, kad Tamista užgrebežiavojate „Keistuczius“ už „Orleano Mergelę“? P. Mikolainis atsakė, kad „dūkite piningus už „Orl. Mergelę“, nes nors „Keistutis“ ir užmokėtas, bet neiszsivadūja dėl „Orl. Mergelės“, vienas isz dviejų: Ar priimate „Orl. Mergelę“ užmokant spaudos kasztus, o jeib mą paliekate, tai užmokėsite mą už iszdalintas draugams knygytes, ir atliktas krukis“ (2)

Tokie zodziai p. Mikolainio yra prisiusti laiszkūse.

Mes gi žinodami, kad p. Mikolainis dar negavęs isz Prusų „Keistuczius“, viens, isz savo

valės, paskubino siusti į Prusus vėla „Orl. Mergelė“, ir su tūmi priskubino draugystei naują skolą, jokiū būdu apsiimti jam mokėti skolą už „Orl. Mergelė“ negalima be žinios kūrų. (3) Ir iš sudėtų pas dabartinį kasierių pinigų, dūti p. Mikolainiui negalime nieko taip gi be nutarimo kūrų.

P. Mikolainis iš augszto sakė, kad dūs spaudinti ant draugystės kasztų „Jūda žemė“, tad butų buvę vėl beda.

Tyrint sziądien p. Mokolainiui visas knygas, užmokėtas ir neuzmokėtas, praneszam apie tai visoms kūrų, ką turime daryti? nes kitaip mes su jūmi susitaikinti negalime. Teiksis kūrų per susirinkimus apsvarstyti ir padūti savo nusprendimus, per laiszkus, „Tėvynės Myletojų Dr-tės“ Centr. virszininkui. (4)

Centraliziskas Komitetas.

Talpiname szi rasztą vardan Centr. Komiteto, bet jis yra parasztytas ir prisiustas tikt sekr. p. Damijonaiczio, kur pagal formą turētu buti paraszai visų Centr. virszininkų.

Red.

(1) Atspaudus „Keistutį“ spaudėjas be užvilimo pareikalavo užmokesczio. Tame tarpe Miliauckas su „T. M. D.“ kasa nusiszovė ir mą nieko neliko, kaip užmokėti pacziam. Draugystės pinigų tūmi tarpu gana neturėjau, ir iszdėjau savo. Tikt vėliaus atsirokavau, dėka tiems, kurie į redakciją siuntė pinigų. Dabartinio Centr. Kom. klausis rodos negalėjau, kadan gi jis kelis mėnesius vėliaus tapo iszrinktas, kada iszsiuncziau pinigų. Kad užmokėjau už atliktą darbą dėl draugystės, budamas sekretorium, nejaucziū už tai jokio prasikaltimo. O kad to dabartinis kom. negarsino, nors asz reikalavau, nežinau dėlko tą darė?

(2) P. Astramskas ir Damijonaitis pareikalavo pasiūsti naujam knygininkui tiktai

„Keistuczius“ nieko neminėdami apie „Orl. Mergelė“. Asz užklausiu, kaip bus su „Orl. M.“ matau, kad apie tai nesirupinate, ir ketate palikti ją mą. „Orl. Mergelė“ pasilieku sau, bet užmokėsite mą už iszdalintas draugams“. Atsakymo ir sziądien dar nėra, nors „Orl. Merg.“ buvo nū dabartinio komiteto priimta į Dr. turtą ir kodėl iki sziol komitetas tylėjo, taip gi mą nesuprantama.

(3) Apie padavimą spaudon „Orl. Mergelės“ asz pranesziau per „Vienybę“ pagal nutarimą liter. kom. ir daviau spaudon, kad ganėtinai pinigų buvo. Skolos pasidarė per nelaimingą atsitikimą su kasa nusiszovus Miliauckui.

(4) Atėjus iš Prusų „Keistucziui“ ir „Orl. Mergelė“, 5 dieną Rugsėjo, padaviau rokundą p. Astramskui, kiek už ką iszmokėjau ir reikalavau pinigų, nors tiek, kiek yra kasoje, trukstanczių palauksiu toliaus. Atsisakė nū mokėjimo nei garsino apie tai. Galiausiai asz pareikalavau užbaigimo reikalų, ant ko Centr. Kom. tikt dabar atsiliepia.

Dar kartą padūdu vieszą rokundą, kiek yra kasztų už „Keistutį“ ir „Orl. Mergelė“, už atspaudimą jų bei prisiuntimą.

„Keistutis“ 4000 egz. spauda ir apdarymas kasztūja 485 markes ir 50 fenigių.

„Orleano Mergelė“ 3000 egz. spauda ir apdarymas kasztūja 465 markes.

Abiejų knygu atspaudimas kasztūja 950 markių 50 fen. Prisiuntimas abiejų knygelijų pacztu 44 markes

Labu mk. 994,50

Ką apvercziant ant amerikonzkų pinigų, rokūjant už markę po 24 centus, pasidaro \$238,68ct.

Už prisiuntimą Exspresu skrynioje abiejų knygelijų po 500 egz. \$9,10ct.

Labu yra kasztų \$247,78ct.

Numokėta yra tiek:
Miliauckas nusiuntė \$24,80
Pagal „Vienybę“ 31 num. pas mane buvo: \$91,52
Toliaus gavau nū prisiuntitu į redakciją:

A. Sujeta	—25
M. Stalmokas	1—
V. Rudzinskas	—60
15 egz. „Orl. Merg.“ pardūta po 12½ cento	1.87
„Lietuvos Sunų Dr.“ iš Elizabeth, N. J. auka	4,40
P. Sarpaliaus auka	—50
S. Bielys metin Plym. kūrų	—60
Jul. Kazimierskis „ „ „	—60
L. Varnagiris „ „ „	—60
Dr. vysk. M. Volaneczausko iš Plym. balius pelną	4,76

Labu gavau	\$131,60
Liekasi skola dar	\$116,28
	247,78

„Keistuczius“ kasztai yra \$127,79
„Orl. Mergelės“ „ „ „ \$119,99

Spaustuvės Prusūse užmokesczio reikalauja vien nū manęs, kaipo davėjo spaudinti, asz gi reikalauju nū Dr. dėl kurios tapo atliktas darbas.

Centr. Kom. turi už mierį „Orl. Mergelė“ atmesti nes reikalauja tikt vieno „Keistuczius“, nusidūdamas nieko nežinas apie „Orl. Mergelė“.

„Orl. Mergelė“ tapo iszleista vardu, draugystės, draugai ją priėmė, dėlto Central-Komiteto tokis darbas yra tiktai kenkiantis draugystei.

Kūrų teiksis savo nutarimus prisiusti vėliausiai iki naujų metų, vieną „T. M. D.“ prezidentui, antrą gi į „Vienybę“ redakcija dėlei patikrinimo.

P. Mikolainis

Box 1018

Plymouth, Pa.

Pakol dirvoį varputis bus, toliai kviecziai neaugs.

Sunku didei artojuį įėjus į varputyną, nes tur labai pailsiti, suszilti ir dar keletą arklų (zagrių) nulauzti, ir tikt tūmet,

jei su kantrybe dateses iki paibaigai, gali tikėtis gero vaisiaus. Yra daugelis artojų tinginių, kurie žiuri ant kerojanczio varpuczio ir visai nemėgina arti; atsiranda ir tokių, kurie ir pabando, bet užkliudę už akmens, nulaužę arklą pameta darbą ir eina szalin; bet szis paskesnis vis ką nors nuveikia, kadau gi pirmasis visai nieko.

Bet apie kitokią dirvą czia ketinu kalbėti; ne apie kvieczzių arba rugių dirvą, nes apart virszminėtos, mes turimė didelį dirvoną, kurį neatbutinai turime iszarti, o kuris yra visai menkai arba nepradėtas dar, dirva tautiszka, dirva doros ir blaivystės tarp lietuvių.

Randasi daug gerų ir naujingų užmanymų tarpe lietuvių, tveriasi kūrų, darbūjancziosi dėl labo lietuvių, tveriasi draugystės darbūjancziosi praplatinti blaivystę, bet ar daug randa pritarimo nū savo brolių, ypatingai nū tokių, kurie, jeigu prisidėtu, daug galėtu pagelbėti, pastumėti viską pirmyn, tai yra, nū brolio apszviestiesnio ir augsztesnio pobudzio, nū savo vadovų.

Sziądien mes matome Lietuvos artojus snaudzianczius ir žiurinczius ant tos dirvos, apzelusios, akmenūtos ir kelmūtos, ir mažai ką bojanczius apie jos iszdirbimą, tikt mažas pulkelis silpnesczių, kurie neturėdami tam tikrų įrankių, sunkiai ir su dideliu vargu, visai mažai iszaria ir sodina kvieczzius, bet vėl yra nevidonų, kurie ateina naktyje ir sėja kukalius; mato tai užveizėtojai ir tyli, neliepia kitiems nei patys nerauja piktzolių isz tarpo gerų javų.

Viena isz tokių piktzolių, kuri stelbia ir naikina gerą sėklą ant lietuviszkos dirvos, yra tai visiems zinoma kaipo pikecziausias maras — girtybė; visi žino, kad girtybė nūdija žmones, mažina sveikatą, silpnina protą, užtraukia nelaimes,

parveda vargą ir skurdą į namus, pastato žmogų ant žemiausio laipsnio, suskaldo daugybę galvų, nulaužia nevienamokę arba ir visai į amžiną nuvaro per visokius nelaimingus atsitikimus ir t. t. Visi žino, kad girtybė yra motina visų nelaimių, vargų, taipgi yra priskaityta už vieną iš mininių nūdėmių (griekų), prieszinga valdžioms, svietiskai ir dvasiskai, bet pažiūrėkime, ar gi valdžia rupinasi tą taip bjaurų ir piktą papratimą iš tarpo žmonių panakinti, ar valdžia rupinasi apie žmonių gerovę, ar draudžia nū girtavimą, ar darbūjasi dėl praplatinimo blaivystės? Bažnyčios ir kuningai dėlko yra?! Ar gi ne dėlto, kad vesti žmones geru, dorų keliu, kad išaiszkinti jiems, kas geras, o kas blogas, kad sergėtusi nū pikto. Ar nepasakyta, kad girtybė yra mirtina nūdėmė? Ar kuningai rupinasi tą bjaurybę iš tarpo žmonių prasza linti?

Ne! Čia matom visai prieszingai! patys kuningai sziądien girtybę vartoja, kaip įrankį, dėl rinkimio sau aukų. Mus vadovai sziądien sziukia žmones prie girtybės, užsaudami balius, kur dėsintimis baczkuczių isztusztina, kur visokių blevyzgu, barnių, pesztynių ir kaukimų, vis ant naudos bažnyčios atsilieka? Ar gi Dievas tokią aukų reikalauja?

Ir taip, sziądien Amerikos lietuvizka bažnyčia apversta yra į turgavietę, tiesiok sakant karcziama, kur į vietą vesti žmones gerų keliu, dūti apszvietimą, stumia varu į tamsybę ir prapultį.

„Namai mano yra namai maldos, o jus padarėte iš jų urvą latrų“ pasakė Iszganytojas parizėjams. Tie zodziai pritinka sziądien mūsų kuningams.

Atsilieka baliai ant naudos bažnyčios, pasamdo svetainę,

parveža porą dėsėtkų baczkuczių alaus, pasamdo pusę tuzi no polycemonų, ir taip szėpia bažnyčią; klykia, vemia girti ant sienų, peszasi, kruvini, purvini, susidraske, kiti kaip kiaulės voliojasi kampūse, ir kad ateina protingesnis, nori dailei žmoniskai pasielgti, pasilinksminti, tai negali, nes sukinas, nardo nosimi, jokios tvarkos ant salės nėra, nes ir pats svetainės užveizėtojas girtas. Taip blaivus, protingi žmonės pažiūrėję ant tos gaujos, eina sau namon, o girtūkliai baubia iki rytui.

Balius pasibaigė. Alų visą iszpardavė, bet piningų kas zin dėlko, nedaug susirinko. Visi girti, nežino nei kiek nei ką pavardė; priegtam daug tokių yra, kurie nesigaili už savo triusą užsimokėti, ir ant pabai gos viską apmokėjus atlieka keletas dolerių, arba dar reikia pridėti. Tai ir visa nauda bažnyčiai. O kiek svieto buvo, kiek koznas piningų pragėrė? O kiek ant rytojaus dejavimų, galvos skaudėjimų, nevienas dar ir lakupe nakvojo.

Gėda, didziause gėda, kad mes nei tiek nesuprantame, kaip stovime, ir ar gerai darome ar ne! Vargszai mes lietuviai! tamsus esame, o nėra kam apszviesti. Prasžė vaikeliai dūnos, o nebuvo kad kas padātu.

Mūsų kuningai tame kalčiausi, jų privalumas yra mokinti žmones, jie ant to turi progą, jų geriaus žmonės klauso, jie iszrastu, kaip kitokiu, ir nekaltu budu galėtu parengti pasilinksminimus ant naudos Bažnyčios.

Bet gal sakys, ką padaryti, kad tokie papratimai tarpe lietuvių? Ne! Tas netiesa.

Lietuviai priprastų ir prie gerų dalykų, taip pat kaip priprato ir prie szito pikto, tikt reik jiems darodyti, dūti suprasti, iszaiszkinti, kas yra girtybė, koki jos vaisiai ir kaip kiti žmonės be jos apsieina ir

viską atlieka geriaus už mus.

Ziūrėkime ant protestonų, kuriūs mes vadiname „pagonais“. Jie turi susirinkimus, pasilinksmimus, koncertus, teatrus, vakarienes ir kitokius dailius susirinkimus ant naudos savo bažnyčių; nueikite ten, ar rasite nors laszą alaus arba kokio kito svaiginanczio gėrimo, kurį mūsų lietuviai kaipo už dievaitį laiko? Ne-pro szalį mūsų kningams butu imti paveikslą nū protestonų, kelime tokių balių ant bažnyčios naudos. Nors mes jūs visaip vadiname, bet kas tarp jų yra gero, turime pripazinti ir pasimokinti nū jų.

Kitų tautų žmonės taipgi stato bažnyčias ir ant jų renka aukas, bet pas jūs girtavimo nėra, girtybė yra nū jų paniekinta ir atmesta, mes gi be girtavimo nieko nemokame atlikti. Pas mus vestuvės, tai nieko daugiau, tikt pasigerti, rékt, pesztis; kriksztynos, ir tas pats, isz tolo eidamas gali atspėti, kur lietuvizkos vestuvės arba kriksztynos; szermėnise, vél alus su degtine plaukia kartu su maldomis isz vien už mirusio duszę. Nenoriu tokios pagalbos, kokią toji duszia apturi nū girtų maldininkų.

Ant vieno isz virsz minėtų balių, neseniai ir mą teko atsilankyti, kuris atsibuvo. neper-senei vienoje isz lietuvizkų kolonijų, buvo kartu ir teatras, perstatymas komedijos „Nesiprieszink“ vienam akte, kurį parengė vietinė Blaivystės draugystė, norėdama parodyti, kad ir be girtūklavimo galima linksmai laiką praleisti ir naudą padaryti.

Loszikai savo roles puikiai atlosžė, užganėdindami suprantanczius savo brolius ir seseris, bet liudna buvo matyti apsiėjimą tamsunų, girtūklių, kurie laike perstatymo užė kaip sutvėrimai kito svieto, su cigais dantise, su skrybėlėmis ant galvų, pasirodydami priesz

svietą, kad lyg butu girioi su laukiniais jie užaugę, ir tarp žmonių nebuve. Akys daugelio jau buvo aptemę nū gėrimo, ir isz daugelio vietų, kur teko matyti apsiėjimą lietuvių, ezion pasirodė arsziausi, rodosi kad paskutiniai mulkiai ir tamsunai ezionai susirinkę. Tikra letargija!

Teko matyti daugelį ir protingų, blaivių vyrų su kuriais teko kalbėti, buvo tai blaivystės draugai, kuriūs tū galima pazinti, kad yra kitokie. Su jais tai vakarą perleides, apgailavęs padėjimą savo žustanczių viengenczių girtūklysteje ir tamsybeje, keliavau namon, melddamas Praamžio, kad kiekvienas, kuris turi nors krislą palinkimo prie blaivystės ir tautystės, dirbtu kiek galėdamas dėl jos praplatinimo.

Svetys.

Njukestelio kuopa.

Apielinkėse Njukestelio, Klouden-Kille, tarp puikiausiai iszdirbtų laukų stukso žemdarbystės kūpa.

Ketveri metai sukako, kaip isz Londono į Njukestelį atvyko, bejieszkodamas darbo, siuvejas Kapras, czezas, sunus neturtingų tėvų. Tai buvo žmogus jau nū pat mažens ragavęs ir szilto ir szalto. Tėvai raszyti ir skaityti pamokino. Vaikas labai troszko žinoti, kas dedasi ant svieto, todėl kiekvieną laisvą valandėlę aukaudavo skaitymui. Dar budamas labai jaunas, Kapras prisidėdavo prie kiekvieno darbininkų judėjimo, už ką jį labai persekiojo ir jis buvo perversas kilnotis isz vieno kraszto į kitą. Besitrindamas po visokius krasztus, jis iszmoko penkes kalbas ir užsiėmęs socializkais klausimais, pradėjo jį energiskai tyrinėti. Budamas dideliu idealistu, Kapras, nors ir mąstė apie įvedimą draugijoje permainų, bet ne spēka; už vis augszcziaus jis

laikė platinimą idėjų gyvu žodžiu, ir paveikslu. Jis rūpinos pertikrinti žmogų, parodyti jam kelią teisybės, išaiskinti jo paties reikalus.

Atvykęs į Njukestelį ir apsiėmęs pas siuvėjų, Kapras tū jaus susiartinio su savo kaimynais—darbininkais, su studentais ir įsteigė klubą. Klube vakarais, pasibaigus darbui, jis mokino savo kaimynus prancuziskai, skaitydavo jiems, aiskindavo nesuprantamas vietas. Greitai jis įgijo didelį populiariskumą Njukestelije. Ant susirinkimų ir darbininkų vakarų Kapras butinai ateidavo, bet kalbų niekad nelaikydavo. Jis tik tai klausydavo, ką kiti šneka ir užsiraszindavo.

1895 metųse Kapras atvyko į Zunderlandą ant parodos, kurią surėdė kooperativizkos kūpos. Jį ne taip užėmė paroda, kaip surėdymas kūpų; jis pradėjo kratinėti jų įstatymus ir susipažino su jų vedėjais. Surėdymas kūpų jam nepatiko. Vis gi atlankymas Zunderlando atneszė jam naudą.

Ant kongreso kooperativizkų kūpų Kapras pasizino su Viliamu Kėju. Sunku rasti kitūdu žmogų, kuriūdu taip skirtus padėjimu draugijoje ir tū tarpu butu taip panasziu savo budu ir nūmonėmis. Kėjis gimė ir užaugo turtingoje šeimynoje. Dar jauname amžyje jis, užiminėdamas augzstas vietas, padidino savo turtus. Visur jis buvo mylimas ir gerbiamas žmogus. Ne kartą kvietė jį užimti kandidaturą parlamente, bet jis kas kartą atsisakydavo ir užsiiminėjo tyrinėjimu socializkų klausimų. Kaip Kapras, taip ir Kėjis pripažino platinimą idėjų gerūju, gyvu žodžiu ir paveikslu, o ne spēka. Jis niekad nesisileisdavo į polemiką; darbininkas, kuris reikalaudavo pašalpos, rasdavo ją pas Kėjų. Suprantamas daiktas, kad jų

du turėjo susiartinio, kaip tikt susipažino. Kapras išgulde Kėjui savo idėjas. „Kad asz turėčiau lėszas, — sakė jis, — asz paveikslu parodyčiau, kad bendras darbas, kuriame nėra nei vedėjų, nei specializko surėdymo, geras. Tikėk Tamista man, kad dirbant žemę tokiu budu, nei vienas žmogus nekėstu bado!“

Užimtas nūmone jauno siuvėjo, senas kapitalistas kelis kartus užvesdavo šneką apie jo užmanymą ir ant galo tarė: „Žodžiais sunku pertikrinti. Reikia pabandyti. Išsirink Tamista sau bendrus, sujieskok nedidelę ukę, nebrangią, asz ją nupirksiū ir atidūsiū jum; jus gi sugražišite man piningus be palukanų, kada turėsite.“

Jūdu sutarė. Sugrįžęs į Njukestelį, Kapras paėmė ant izmokėjimo greitakojį (bicykle—dviratis) ir pradėjo kiekvieną laisvą valandėlę važinėti po aplinkines, jieszkodamas ukės. Du mėnesiu jieszkojo iki surado. Suradęs tū jaus davė žinę Kėjui.

Dar 1895 metųse Kapras įsikurė naujoje vietoje. Drauge su jū apsigyveno dar du, su paciomis ir szeszetu vaikų. Nei Kapras, nei jo bendrai neiszmanė apie ukės reikalus kaip reikia, bet nesibijojo darbo ir tikėjosi, kad karsztas noras įgis reikalingas žinias. Uzdėdami kolioniją visi padarė tokį sutarimą: 1) bendromis spēkomis rūpintis apie įsteigimą bendro, nūvadinamo kapitalo surėdymui ukiszkos ir pramonizskos kolionijos; 2) įvesti sistemą savytarpinio aprūpinimo nū visokių nelaimingų atsitikimų, pasekmių, lūgų, suzeidimo ir senatvės; 3) rūpintis apie dorizšką ir intelektualizšką paaugzstinimą visų sąnarių kolionijos ir auginimą vaikų. Ant galo kiekvienas sąnarys prižadėjo rūpintis kūgeriausiai dirbti žemę.

Pradžia buvo sunki. Kapras

dirbo nežmonizškai daug; kad greicziau izšliūsūti kolioniją nū skolų, jis nemetė siuvimo. Jis keldavo drauge su saulele, dirbdavo lauke dvi valandas, paskui sėsdavo ant greitakojio ir lėkdavo į Njukestelį ant darbo. Atidirbęs tenai a-ztū nes valandas, užkasdavo szaltos mėsos su dūna ir vėl lėkdavo argal. Namie dirbdavo iki pat vakarui. Tokiu budu Kapras kasdien dirbdavo ne mažiaus, kaip 19 valandų. Jo bendrai dirbdavo nemažiaus už jį.

Maža kolionija netruko atkreipti akis kaimynų. Negalima sakyti, kad jai butų prijautę. Iz pradžios kaimynai žiurėjo į kolionistus su paniekinimu užtat, kad jie dirbo naktimis, paskui pradėjo pykti, pamatę, kad jie dirba ir nedėdieniais. Niekas nesiartinio prie jų visi bėgo; bet Kapras ir jo bendrai į tą visai nežiurėjo. Jie džiaugėsi tikt tūm, kad jų darbas eina pirmyn ir jau pradėjo nesziť vaisius. Szilti kambariai, kuriūse jie augino rozes, atneszė jiems iz pat pradžios didelį pelną ir jie galėjo nusipirkti sau iz pradžios vieną karvę, paskui kitą ir porą arklių. Kapras metė siuvimą ir pradėjo triūsti vien tikt apie savo ukę, mokindamiesi su bendrais laisvame laike ukizskas knygas. Greitai kaimynai pradėjo stebėtis, pamatę, kad kolionistai pasistatė sau nedidelį malūną, peczių dūnai kepti, pradėjo paukszczius vaisinti, pardavinėti kiauszinius ir kitus daiktus. Nors kaimynai ir labai kritizškai žiurėjo į jūs, bet nieko blogo negalėjo rasti; jie gyveno prastai ir dirbo. Sztai vieną dieną prie jų prisidėjo dar keturi, du iz jų su šeimynomis. Paskui tūs prisidėjo dar kiti. Vietos buvo mažai ir jie turėjo užimti dar keletą ukių.

Dabar kolionijoje Kapro 27 kolionistai, neskaitant moterių ir vaikų. Be pirmos ukės, taip

vadinamo brandūlio, kolionijos kūpa užima dar ketures ukes ir siuntinėja į visos aplinkinės turgavietes ir kooperativizskas kūpas pavasario szviežienas, ridikėlius, agurkus, pomidorius, dirvagrybius ir k., taip gi paukszczius, kiauszinius, rozes ir t. t. Jie dabar turi ketures karves ir pardavė jau szeszis teliukus. Neseniai į kūpą įstojio mokintas sodininkas, kuris ketina auginti orkidėjus.

Apsiejimai kaimynų persimainė. Dabar visi žiuri į kolionistus su gūdone, visi jiems užtiki. Dabar kolionija Klouden—Kille—numylėta vieta pasivaikszziojimams aplinkinių gyventojų. Paprastai nedėnieniais kruvomis eina apziurėti jų daržus, sziltus kambarius ir ukės įrankius. Noras Kapro baigia izszipildyti ir skolą 32,000 frankų Kėjui greitai baigs atidūti. Žemė, triobos ir visi įrankiai greitai bus bendra savaszia kolionijos. Visą pelną dalina į dvi dalis: 25 dalis izszidalina tarp savęs, 75 gi atideda ant naudos kolionijos. Korespondentas prancuzų laikraszczio „Temps“, neseniai atlankęs kolioniją, pasakė jiems, kad jų kūpa panaszi į senobines monakų kūpas. „Va te tau!“ suszuko kolionistai, „mes nei kiek nepanaszus į monakus, jug mes gyvename su paciomis“... „Ir nereikalaujame nei kraiczių nei piningų“, pertraukė antras. — „Ir nepriklausome nei jokiems įstatymams“, — pridurė Kapras.

Įstoti į kolioniją gali kiekvienas. Kas tikt pasibeldžia į ukės duris Klouden—Kille, tą visados su džiaugsmu priima. Nū jo reikalauja tikt tiek, kad jis dirbtu kiek kiti, nei mažiaus nei daugiau. Užtat jis gauna pastogę, lovą, valgį ir viską jam reikalingą. Kas nori, gali kiekvienoje valandoje izsztoti izz kūpos. Jei kas, įstojant į kūpą, turi

piningų, tai nū jo atima, nes kolionistai negali turėti nei atskiraus savasčio nei kapitalo. Vienok tie piningai neprapūla, išstojant iš kūpos, jis gauna jūš atgal. Jei piningų daug, tai kiekvienas panorėjęs išstoti, turi apie tai pranešti išaugšto per mėnesį. Daugiau nieko ar įstojant, ar išstojant nereikalauja.

— „Mes turime czionai dižiausią laisvę, — pasakojo Kapras korespondetui. — Uzdėdant szią kolioniją, asz daviau žodi, kad niekados neįsikerės valdžia ir jeigu įsikerėtu priesz mano norą, tai asz pirmutinis ant visados apleiscziau ją. Mes atitoliname viską, kas galėtu dūti progą vaidams. Mes nesikiszame nei į politizkus nei į tikėjimiskus dalykus mus sanarių; mes dūdame kiekvienam pilną laisvę.
(Pabaiga bus)

Pirmas pabucziavimas.

(Tąsa ir pabaiga.)

Ir vėl žodžiai pasakos pludo išz daktarienės lupų, tykiai, meiliai, kaip lingūte lingavo. Mergaitė pertraukė vėla:

— Ir mane Dievas daboja, teisybė? Nes tu mane nū Szimkienės atėmei ir atgal nebeatidūsi...

Ant galo mergaitės akelės pradėjo merktis; iki daktarienė pabaigė pasakoti, naszlaite vargdienėlė užmigo. Sėdėjo dar valandą, paskui matydama, jūg ligonė miega, patylomis išėjo. Kartas nū karto prieidavo prie praverto kambarėlio dūrių. Už kelių valandų įėjo su vyru. Pridengta liampa, lėtai apszvietė kambarėlį. Mergaitė mėtėsi ir blaszkėsi, skrusteliai degė raudonju, karsztis muszė nū jos, tankiai nesuprantamus žodžiuš tarė.

— Didelį turi karsztį, — tarė daktaras; — kaip pabus, reik dūti vaistas ir paveizėti temperatūrą. Vargszė! Laimė dar, kad ta boba nors dabar

atsiminė atvežti ją czia. Nunykusi butų prie jos.

— Kad tikt greicziau išgytu, — tarė jam pati; — taip ją pamylau, kaip tikrą dukterį. Aczių Dievui, kas karts labiau prijunksta, viliūsi, kad pamazu pritrauksiu suvisu jos szirdelę.

— Keno-gi szirdies tu nepritrauksi? ir ko tu nemyli? — tarė daktaras, apsikabindamas paczią.

— Atsargiai, nes mane pagadinsi, bepaliovos girdams! O dabar eik, atsigulk, nes jau deszimta, o tu nuvargęs. Asz dar pasėdėsiu valandėlę pas savo naszlaite.

Daktaras išėjo, o ji atsisėdo prie ligonio lovelės. Mergaitė kartais paszkosi sėdos lovoje, spoksojo į ją, atkartodama „mamyte, mamyte!“ turbūt laikydama ją per motiną. — Tai vėl szaukė, kad Szimkienė musza, szaukė pagelbos... paskui krito ant pagalvės ir miegojo. Po valandos tokio klejojimo karsztis matyti numazėjo, nes ligonė nustojo blaszkytis ir kvėpavimas palengvėjo. Daktarienė luktelėjo valandėlę, paskui, prisartinusi prie lovelės, pasilenkė ant mieganczios. Mergaitė tūj' atsimerkė.

— Ar tai tu? — paklausė.

— Asz — atsakė daktarienė; — ar tau galvelę ne skauda?

— Skauda truputį, bet kojales labiau. Ar naktis?

— Jau naktis.

— Kodėl tu nemiegi?

— Eisiu, bet pirma reik tau vaistus dūti.

Nemaž nesiprieszino, — išzgėrė szauksztą ir leido pastatyti po pavaste termometrą.

— Man rodės, jūg mamyte czia prie manės sėdėjo... tai turbūt tu buvai. Tu labai panaszi į mamytę, labai... ir tokia gera, kaip ji, nemuszi, ir pasakas tokias pat pasakoji...

Daktarienė pasilenkusi pabucziavo mergaitę į kaktą.

Staiga pajuto ant savo kaklo

dvi mažas rankeles, spaudziancias ją išz visos galės ir bucziavimą veido.

— Ir bucziiūji, kaip mamyte, — sznibzdėjo mergaitė, — nieks manės nei sykio nepabucziavo nū jos myrio, tu pirmutinė!! Kokia tu gera, kaip asz tave myliu! kaip antrąją mamytę!...

Už kelių nedėlių Zosė begiojo jau paskui savo globėją. Skrusteliai zydėjo raudoniu, o jos jūkai skambėjo visame bute. Daktarienę vadino savo mamyte, pamylėjo ją taip-pat, kaip kitą syki aną mylėjo. Sakydavo visūmet: turiu dvi mamytes, vieną danguje, o antrąją czia prie savės...

Szatrijos Ragana.

(Galas)

Gromatnyczia.

Buvusiam sanariui Orange Valley, N. J. Jusų rasztelis nepatilps, nes sukeltu tikt tuszczią vaidą o naudos jokios išz to nebutu.

M. J. Damijonaicziui. Tamistos rasztas „Pasekmingas darbs“ tokioje formoje visai netinka ir neturi nieko abelno su „T. M. D.“ Galima tikt gabumą ano meisterio parodyti.

Padekavojimas.

Pajieszkan savo szvogerio Mykolo Baltaucko. Jis pats, arba kas apie jį zinote, nūlančiai meldžiu suteikti mą žinę, kur jis buna, ant szito adreso:

Simas Macziulionis

24 Hanover str.

Baltimore, Md.

Monopoli invedant žydelis ir girtūklis.

Szumkies Chaike balabaszka,
Kaip Abromkio jūda ožka,
Garsiai-sublerbėjo:

Kad nei Pocius, nei Žukelis
Nei tas Karpis, nei Szegzdelis
Gerti rinktis nebgalėjo.

Kur bedingo tas Montvyilas
Kurs, kaip jautis koksai dvyilas,
Taip degtinę traukė,

Jog nedėdienyj' išzėjęs,
Panedėlyj' neparėjęs,
Net iki utarninko.

Monopolis tą padarė,
Jog išz karcziamų išzvarė
Visus girtūklus.

Nors kuningai seniau jau barė,
Imt blaivystę visus varė,
Ponus ir valsezionelius.

Girtūklis. — Kur tas kumas,
Kur tas kumas,
Su kuriūm asz gėriau?

Uzpūl manę peramumas,
Apim manę jau piktumas,
Kur asz jį padėjau.

Nebėr' plėczkų, beigelukų!
Nebėr' nei sūliukų!

Kur asz begulėsiu?

Ką bedarys mano Szumkies,
Jog asz neb'busiu jau mulkies,
Nes karcziamon neb'nueisiu;

Žodas — Ka mes veikel...

Kad goim neb'prigirdys'me,
 Blogas tad geszeftas!
 Apriką, Argentina
 Reiks perplaukt, marę mēliną
 Ir tad daiktas blogas.
 Ką apgausi, kam nusuk-i
 Tenai musų brolius rasī...
 Užgin' tai talmudas!
 Nors dejūsi, nors vaitosi
 Nieko už tatai negausi —
 Tenai toksai budas!
 Reiks ten arti ir akėti,
 Nebebus ką daug lukėti,
 Nes į sprandą gausi!
 Jei vyresnių neklausysi,
 Jo įsaką nepildysi,
 Užnesz į antausi!
 Oi, veį, kas czia bus?
 Visos karcziamos prazus:
 Kur asz dingsiu su vaikeliais.
 Uf! asz iszmislyjau vieną,
 Gulėti per baltą dieną
 Naktyj' užsimt' arkleliais,
 Atsirias geri žmonelės,
 Atves dėl manęs kumeles,
 Ot, ir turgavosiu.
 Į Joniszkę, ar į Prusus,
 Asz nuvesiu baltus rusus
 Ir ten parnakvosiu...
 O tie goim verks, dejūs;
 Mano Chaike neatbos,
 Ir gaus daug piningų.
 Uf bus gerai, bus malonu
 Susitikt su savo žmona
 Su kapszu szilingų...
 „Szmulki, tikt pasidabok,
 Ir visad visur zinok
 Keno arklį gal' nujot.
 Nei pristavo, nei redninko
 Tikt' prasto visad' muziko,
 Tad' nereiks turme vaitot'.

Zydelka.

Jonas Matkalnis.

Mythai, pasakos ir legendos

Ziamaioziu.

Surinkti ir iszleisti per D-ra Edm. Veckenstedta,
 vyrėsnųjį senoviszku kalbu mokytoja prie Nikalojaus
 gymnazijos Liepajuje (Kursze).

Lietuviszkai iszguldė J. Szliupas, M. D.

(Tasa)

15. Užėjus tvanų metams (patapui), Noah paėmė isz vi-
 sų gyvų po patiną ir patelką į arką: tarp kitų buvo taip-gi
 milžinas ir milžionė. Na-gi kada velnias buvo pragrėžęs sky-
 lę arkoje, idant vandū įtekėtu ir Noah prapultu, tai jį iszgel-
 bėjo milžinas bei milžionė, nės jie užkimszo skylę su savo

plaukais.

16. Milžinai isz tikrųjų yra szventomis dvasėmis buvę,
 kurios gyveno danguje. Bet jie pamiszimą pakėlė priesz Die-
 vą, kurs jūs už tatai nusviedė ant žiamės. Mokėdami kerėti,
 jie pasigamino didelius lobius ir gyveno palei savo palinkimą.
 Jie jūkėsi isz Dievo, kurs už tai supyko ir jūs uždarė kalne.
 Ten jie tebsėdi be valgyimo ir sielvartauja savo likimo dėlei.

17. Kada dar buta daugelio milžinų ant žiamės, tiejie
 pastojo iszdydusiais: pasitikėdami ant savo drutybės, jie pa-
 miszo priesz Dievą, jūkėsi isz jo ir mėtė meszlū ir akmenymis
 į jį. Ale Dievas surinko meszlą ir akmenius ir isz jų pala-
 rė didelį kalną. Kalną jis nūmetė ant milžinų, taip kad jie
 tapė visi iszmusztū ir po jūmi guli palaidoti.

18. Artymais Kretingos guli baisiai didelis akmū, kurs
 pusiau į žiamę nusmegęs yra, o pusiau virszuj žiamės riogso.
 Pasakoja, kad apaczioje szito akmenis guli milžinas, per anąjį
 užmusztas. Ale tai szitaip atsitikę yra. Milžinas buvo priesz
 Dievą pamiszęs ir pagriebęs milžiniszkaįjį akmenį, idant jį
 mesti į augszta, dangų jūmi perlaužti ir Dievą užgauti. Ta-
 cziaus akmū nepasiekė savo mierio, jis vėl nupūlė ant žiamės,
 pirma negu jis buvo pasiekęs dangų, ir užmuszo bei palaido-
 jo milžiną po savimi.

19. Apaczioje didelio akmenis, kurs randasi pas Kretingą,
 sako, gulis užmusztas milžinas. Mat, milžinas buvo pagriebęs
 baisiai didelį akmenį ir su tūmi norėjo bažnyczią Kretingoje
 sutreszkinti. Jis neszė akmenį drutomis rankomis augsztai
 virsz valvos. Kada jis prie Kretingos artinosi, umai emė
 griautinis griauti. Nusigandęs milžinas paleidė akmenį, ir
 tasai su tokia syla užgavo į ano galvą, jūg milžinas po akme-
 niu negyvas sukniupo. Dar dabar, kada vakare nepagada
 isztinka, mato milžiną sėdint ant akmenis ir bažnyczios linkon
 begrasinant.

20. Milžinai liūbėlavo visus nemilžonis, su kuriais jie su-
 sitikdavo, užmusztū; bet kada krikszczionybė tapė įvesdinta,
 jie pragaiszo.

21. Sako, kad tai buvęs krikszczionų karalius, kurs isz-
 naikinęs yra milžinus.

22. Milžonys yra savo tarpe baisią kovą kovę, kurioje jie
 visi yra kritę, taip jūg dabar nėra jokių milžonių.

23. Apigardoje Szateikių, kaip pasakoja, guli daug mil-
 zonių palaidoti. Ten randa tarp kitko tokius didelius ziedus
 isz rudos, jūg žmogus liūnai gali perlįsti. Sako, kad tie zie-
 dai buvę kitą kart nesziojami per milžonis ant pirsztų.

24. Netoli nū dvaro Dimitrov guli Mergų kalnas. Seno-
 vės laikūse ten esą milžonys gyvenę ir turėję dievnami. Bet
 kada dabarnykszcziai žmonės yra atėję į szalį ir prasidėjo
 smarki karė tarp jų ir milžonių, tai dievnamis su skarbu mil-
 zonių nugrimzdo. Dienos mete meszka baido szalin tūs žmo-
 nes, kurie skarbą nori iszkelti, o nakezia szmekla, kuri nežo-
 niszkaį balsiai szvilpia.

25. Milžionys ir velniai, kurie kitados buvo priesz Dievą
 pamiszę, guli suraiszioti apaczioje kalnų ir pragare. Pan-
 cziai, kurie jūs laiko, yra nukalti per Ugnegayą ir Ugnedūką.

26. Seniaus ant žiamės budavo žmogėdziai milžonys. Ale
 kitą kart pasirodė szventasai Perkungs ir isznaikino jūs su
 griautiniu ir žaibu. Vietose, kur kraujas milžonių tēkėjo
 ant žiamės, pasidarė durpinė žiamė.

(Toliaus bus.)

Juokai.

Teta — skundėsi pro verksmus Marė Jurgis norejo mane pabuciuoti!... Tiesa, tetule, kad tai labai gailu, nes tokis jo pasielgimas reiškia... —

Vaikeli mano, — atsakė teta — suprantu gerai tavo gailestį link Jurgio; — bet tikėk mą, kad šimtą kartų gailingiausias yra, kad mūsų jau niekas nenori pabuciuoti.

STEBUKLINGOS GYDUOLĖS.

Nū kurių taktanczių ligonių išsagydo nū vi. sokių ligų, sludami sirdingas padėkavones nū savę. Žmones už išsagydytą sekanczių ligų:

Plavęzių džiova, dusulė, gumbas, patrukimas, papuczkai, disenterija, apmirimas, pažindės, pustės, karpas, strėnų skaudėjimas, gerklės ligų, reumatizmas, kaulų gėlimų, skorbuto galvos užimę, svaigulė, mėšlungis, epilepsis, p ršzalimę, kad dantis užlaikyt nū pūlimo į keletų minutų išgydoma, skaudėjimas galvos,

dieglių, slogas, užkurtimas ausų, užstojimas vidurių, žaidulai ir užsise-nėjusios ronos, išsvaymas kirmėlių vaikams ir suaugusiems, užsikrėti-mas visokių ligų ir t. t., dėl kožnos ligos yra gydūlės naudingiausios iš Europos ir visų krasztų Amerikos, sutaisintos per garsingiausias gydino-tous ir naudojamos gydinyčiose Europoj ir Amerikoje. Taipogi tur-iu visokių gydomų szaknų, žiedų ir žolių, o ir stanauninką (pamaczninką) iš Europos užlaikau. Susipažinęs su visokiom kompanijom pigiau dėl sa-vo tautiečių galiu pardūt. Turiu gydū-lę dėl slenkanczių plaukų, viso-kių diržų ir daiktų reikalingų dėl sveikatos. Ne vienas jau yra patro-ti-jas viltį išsigydydinimo nes galit nau-dot iš virsz minėtu gydūliu, o nesig-raudysit niekados. Keliaudamas po svieta, su Dievo pagelba, daug pa-tyriau praktiko ant ligonių ir tinkan-czių gydūlių. Tuktanczių ligonių išgijo ir kožnas dūda tikrą paliudy-jimą. Turiu vilti kad lietuviai savo tautiečio ne paniekins. Norintieji atsisaukti praszau apraszyti ligą ir kaip ilgai sergate, o dastosit gerą rodą su naudingous tinkancziom gydūlėm.

Gero velyjantis visiem Lietuviams jusų tikras viengentis.

J. M. BRUNDZA, Mahanoy City, Pa.

Geriausią užėgę pas Jūza Baltuna

Nes niekur negausit tokio skanaus Alaus, porteri-o, visokių arlekų, vyno ir skaniai kvėpenęzių cigary, o ir linksmi laiką praleisi, taipogi ir ro-doje pirmatiniis. Nepamirszkit jo adreso: Jūz. Baltunas 233 2-nd str. Elizabeth, N. J.

Ant pardavimo!

Dideli ir puikus vargonai, su sze-ziais registariais ir visa ekle pako-jinių pedaly dėl bosų, labai gražios iszžiuros ir gražiausias balsais. 10 pedų ir 7 colių augszcio bei 6 pė-das plocz o turi, 4 pėdos skersai.

Noriuti pirkti gali ateiti ir pažiū-rėti tų vargonų. Prekė labai priei-tina ir pirkėjas bus labai užganėdin-tas. Kreipkitės pas:

Henry Baumeister 38 Carroll str. Pittston, Pa.

Maldų knygos,

Table listing various prayer books and their prices, including 'Aukso Altorius arba Szaltinis dangiszku' and 'Balsas Balandėlis'.

Dvasiškos knygos.

Table listing religious books and their prices, including 'Aplė buvęs Dievo', 'Arleka yra nūdai', and 'Didžioji nedėlia'.

Moksliskos knygos.

Table listing educational books and their prices, including 'Aplinkrasztis kun. Petravyčiaus' and 'Aplė senovės Lietuvos pils'.

Large table listing various books and their prices, including 'Anima Villa, pasaka', 'Amžiaus galas Ponsko Piloto', and 'Aritmetika del iszsimokiniuo rokandų'.

Table listing books and their prices, including 'Simukas ir Magdūtė, pasakėlė', 'Talmudas ir musų žydai', and 'Tamoszius besotis apysaka'.

Table listing books and their prices, including 'Bum-czik-czik [mozuras]', 'Nemuno Vilys [valcas]', and 'Dėdienė [polka]'.

KNYGOS SAVOS SPAUSTUVĖS.

Table listing books published by the press and their prices, including 'Aplėka Dievo', 'Aplė Joną Tvardaucką garsų burtininką', and 'Budis Senovės Lietuvos Kainėnų ir Zemačzių'.